

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/227/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918204179
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6918204179.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v spore žalobkyne R. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. XX, zastúpenej občianskym združením Právna pomoc poškodeným so sídlom v V., K. R. XXX/XX, Q.: XX XXX XXX, proti žalovanému I. banka, a. s. so sídlom E., Z. nábrežie 4, Q.: XX XXX XXX, zast. Advokátska kancelária RELEVANS, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8A, IČO: 47 232 471, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 16C/34/2018-64 zo dňa 16. 06. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy k Zmluve o úvere - dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzavrela so žalovaným dňa XX. XX. XXXX.

2. Žaloba bola odôvodnená tým, že na základe Zmluvy o úvere - dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX. XX. XXXX došlo k poskytnutiu spotrebiteľského úveru v sume 10.000 EUR. Súčasne došlo k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka, na základe ktorej dochádza k výkonu zrážok zo mzdy žalobkyne v prospech žalovaného. Dohodu o zrážkach zo mzdy treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pri uzavretí ktorej si spotrebiteľ zhoršil svoje postavenie bez toho, aby bol zo strany dodávateľa upozornený na dôsledky uzavretia takej dohody. Dohoda je neurčitým právnym úkonom, ktorý umožňuje dodávateľovi určovať samovoľne ním určenú výšku dlhu.

3. Žalovaný považuje spornú dohodu o zrážkach zo mzdy za platný právny úkon, ktorý zodpovedá ustanoveniu § 5a zákona č. XXX/XXXX Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

4. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že zo zmluvy o úvere, ktorú uzavreli strany sporu dňa 23. 09. 2014 vyplýva pravidelná mesačná splátka úveru v sume 173 EUR a 10,10 EUR poistenie úveru. Podľa bodu 2.3 Dohody o zrážkach zo mzdy má žalovaný právo na výplatu zrážok vo výške mesačnej úhrady podľa zmluvy o úvere, t. j. maximálne 183,10 EUR. Strany sporu uzavreli dohodu o zrážkach zo mzdy v písomnej forme na samostatnej, od zmluvy o úvere oddelenej listine, pričom žalobkyňa bola poučená o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Zo zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť žalobkyne uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy, taká povinnosť nevyplýva ani zo žiadosti o úver. Žalobkyňa podpísala sporú dohodu o zrážkach zo mzdy dobrovoľne, nejde o obsahovo rozsiahly dokument, ktorý by bol pre osobu priemerného spotrebiteľa náročný na prečítanie a pochopenie. Žalobkyňa nepreukázala

tvrdenie, že nemala možnosť odmietnuť uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Naopak, nevyužila túto svoju možnosť, o ktorej bola poučená vo formulári pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, bod 3 písm. D. Žalobkyňa popísala dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá v bode 3.3 a 3.4. uvádza, si riadne prečítala znenie tejto dohody.

5. Žalobkyňa sa domáhala určenia právnej skutočnosti, a z toho dôvodu sa súd prednostne zaoberal otázkou, či je žaloba prípustná podľa § 137 písm. c), alebo písm. d) Civilného sporového poriadku. Právna úprava pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem, alebo to vyplýva z právneho predpisu. Žalobkyňa neuviedla ani naliehavý právny záujem ani žiadny osobitný predpis, na základe ktorého by sa mohla domáhať v tomto súdnom spore neplatnosti uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy a z toho dôvodu okresný súd žalobu zamietol. Žalovaný bol v spore úspešný a preto mu súd priznal od žalobkyne náhradu trov konania na súde prvej inštancie v rozsahu 100 %.

6.1. Žalobkyňa vo včas podanom odvolaní namietala že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Právna úprava v § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení od 01. 01.2018 umožňuje žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere. Zmluva o úvere neobsahovala náležitosti podstatné pre spotrebiteľa v čase, keď žalobkyňa zmluvu podpisovala. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola neoddeliteľnou súčasťou dokumentov, ktoré musela podpísať. Žalobkyňa nemala reálnu možnosť znenie dohody o zrážkach zo mzdy ovplyvniť a z toho dôvodu má právo domáhať sa neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

6.2. V replike na vyjadrenia žalovaného uviedla, že sporná dohoda o zrážkach zo mzdy vytvára značnú nerovnováhu zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, umožňuje veriteľovi uspokojiť pohľadávku zo mzdy spotrebiteľa bez kontroly samotnej existencie pohľadávky a žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť obsah tejto dohody, ani možnosť vylúčiť jej uzavretie. Prvostupňový súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalobkyne o neurčitosti zmluvy o úvere a z toho dôvodu žalobkyňa podá samostatnú žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Zistenie týchto skutočností má za následok, že zabezpečovací prostriedok z dôvodu jeho akcesorickej povahy zanikne.

6.3. V replike zo dňa 24. 11. 2019 žalobkyňa uviedla, že naliehavý právny záujem preukazuje tým, že žalovaný realizoval zabezpečovací prostriedok dojednaný v zmluve, čím dochádza bez právneho dôvodu k zásahu do majetkovej sféry žalobkyne. Žalobkyňa bola zmluva daná na podpis bez vysvetlenia. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie okresného súdu a určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná.

7. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je dohodnutá platne a nezhoršuje postavenie spotrebiteľa, ani nezasahuje do jeho ekonomickej situácie, pretože zrážky zo mzdy sa vykonávajú len vo výške mesačnej splátky, ktorá bola v zmluve dohodnutá. Dohoda o zrážkach zo mzdy je vedľajší záväzok, ktorý trvá popri hlavnom záväzku a pokiaľ je hlavný záväzok vyplývajúci z úverovej zmluvy platný, je platný aj vedľajší záväzok. Žalovaný navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pretože rozhodnutie je vecne správne.

9. Okresný súd odôvodnil zamietnutie žaloby o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy tým, že žalobkyňa neuviedla ani naliehavý právny záujem ani žiadny osobitný predpis, na základe ktorého by sa mohla domáhať v tomto súdnom spore neplatnosti uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy.

10. Podľa § 137 písm. c), d) Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä

c) o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by

boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

11.1. Odvolanie žalobkyne nebolo dôvodné a v konaní predložené tvrdenia žalobkyne nemali vplyv na posúdenie otázky platnosti alebo neplatnosti spornej dohody o zrážkach zo mzdy. Okresný súd odôvodnil právne posúdil zamietnutie žaloby právnou úpravou uvedenou v § 137 písm. c), alebo v § 137 písm. d) CSP.

11.2. Dohodu o zrážkach zo mzdy ako právny prostriedok zabezpečenia hlavného zmluvného vzťahu, ktorým je v posudzovanej veci spotrebiteľská úverová zmluva právna úprava predpokladá. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by nemohla byť uzavretá za účelom zabezpečenia pohľadávky zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Z toho dôvodu sa žalobkyňa mohla domáhať iba určenia toho, či žalovaný má alebo nemá právo vykonávať zrážky zo mzdy, resp. určenia povinnosti zdržať zrážok zo mzdy zo spornej dohody o zrážkach zo mzdy.

12. Žaloba bola formulovaná na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, a bola odôvodnená ako neplatný právny úkon a neprijateľná zmluvná podmienka. Tvrdené dôvody žalobkyňa nepreukázala. Okresný súd formálne náležitosti spornej dohody ako dvojstranného právneho úkonu posudzoval. Z odvolania žalobkyne nevyplýva, že existujú dôvody neplatnosti podľa § 39, resp. § 37 Občianskeho zákonníka. Okresný súd posudzoval aj tvrdenie o neprijateľnej zmluvnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že strany sporu uzavreli dohodu o zrážkach zo mzdy v písomnej forme na samostatnej, od zmluvy o úvere oddelenej listine, pričom žalobkyňa bola poučená o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Zo zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť žalobkyne uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy, taká povinnosť nevyplýva ani zo žiadosti o úver. Uvedené závery žalobkyňa nespochybnila.

13. Z uvedeného vyplýva, že ak žalobkyňa chcela dosiahnuť odstránenie právnych dôsledkov, vyplývajúcich pre ňu zo spornej dohody o zrážkach zo mzdy, bola povinná formulovať žalobu na určenie neexistencie práva žalovaného veriteľa na uspokojenie pohľadávky zrážkami zo mzdy a súčasne predložiť súdu skutkové dôvody, preukazujúce naliehavý právny záujem na požadovanom určení, spochybňujúce právne nároky žalovaného veriteľa zo Zmluvy o úvere - dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX, ktorú uzavrela so žalovaným dňa XX. XX. XXXX.

14. Odvolací súd dodáva, že žalobe chýbali tvrdenia a dôvody, ktorými by žalobkyňa spochybňovala nárok, ktorý sporná dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje. Žalobkyňa až v replike na vyjadrenie žalovaného k odvolaniu uviedla, že prvostupňový súd sa nevysporiadal s argumentáciou žalobkyne o neurčitosti zmluvy o úvere a z toho dôvodu žalobkyňa podá samostatnú žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. S otázkou bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru sa môže súd prejudiciálne vysporiadať aj v konaní o určovacej žalobe, avšak za predpokladu potrebných skutkových tvrdení. Žalobkyňa v tomto konaní však nepreukázala tvrdenia, že bez právneho dôvodu dochádza k zásahu do jej majetkovej sféry, lebo žalovaný veriteľ uspokojuje pohľadávku zo mzdy spotrebiteľa bez kontroly samotnej existencie pohľadávky. Inými slovami, žalobkyňa nepreukázala, z akých dôvodov považuje existenciu úverovej pohľadávky alebo dohodnuté splátky úveru za sporné.

15. Žalobkyňa nespochybnila vecnú správnosť rozhodnutia okresného súdu a z toho dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný a z toho dôvodu podľa § 255 ods. 1 CSP je žalobkyňa povinná nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %..

17. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Je povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

Dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Nedostatky dovolania vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP.